

Dne 21. 2. 2018, ve svých 93 letech, opustil skautské řady zakladatel
a první z Majáčníků,

Zdeněk "Káďa" Zelený.

Středisková rada střediska MAJÁK vyzývá k projevu skautské vděčnosti účasti na
pohřbu, který se koná se ve středu 28. 2. od 10:00 hod u sv. Ignáce
v Praze na Karlově nám.

Zdeněk Zelený se narodil 1. prosince 1924 v Praze v rodině bývalého ruského legionáře Františka Zeleného. Mládí prožil v Praze-Podskalí, kde bydlel až do svého zatčení počátkem 50. let. První kontakt se skautingem navázal na popud své maminky, která se znala s manželkou Antonína Benjamina Svojsíka (zakladatele českého skautingu). V roce 1934 se stal Zdeněk Zelený členem 51. skautského oddílu sboru Legio Angelica, založeného benediktýnským páterem Metodem Klementem. Za okupace nemohl studovat lesnickou akademii v Písku, a proto absolvoval zbrojní průmyslovku. Specializoval se na výrobu loveckých zbraní. Současně se zapojoval i do ilegálních skautských aktivit. Po škole byl Zdeněk Zelený totálně nasazen na práci v Říši – od konce roku 1943 vyráběl v Norimberku v Závodech Hermanna Göringa (Hermann Göring Werke) letecké součástky. Při jednom z náletů shořela většina tovární kartotéky. Společně s několika dalšími spolupracovníky se rozhodl pro útěk domů. Cigaretami se jim podařilo uplatit přátelsky nakloněného staršího dozorce, který zařídil, aby shořel i zbytek jejich pracovních dokladů. Po návratu domů se ovšem musel Zdeněk před Němci několik dní skrývat v díře po náletech a nakonec z Protektorátu raději znovu odešel. S přáteli se pěšky dostal přes Slovensko a Maďarsko až do Rumunska, kde se živil příležitostnými pracemi (např. koval dobytek a lovil ryby). Poté co se začala přibližovat fronta, nezbývalo jim nic jiného, než se vrátit zpět do Protektorátu. Poslední rok války strávil Zdeněk Zelený v Jinonicích, v továrně na opravu leteckých motorů. Přes svého otce se zapojil do odbojové činnosti. V květnu 1945 se zúčastnil Pražského povstání a mimo jiné se mu povedl husarský kousek: u Karlova náměstí odzbrojil posádku německého vojenského auta těžítkem – maketou pistole. Téměř okamžitě po skončení války (15. května 1945) založil Zdeněk Zelený skautský oddíl Maják. Členové nového oddílu se zapojili do charitativní činnosti, starali se například o navrátilce z koncentračních táborů. Jelikož neměli klubovnu, scházeli se zpočátku ve vypuštěném bazénu v parku na Karlově náměstí. Do oddílu byli po čase přijímáni i neslyšící chlapci, kterých se zde v krátké době scházelo téměř 50. Zdeněk Zelený se naučil znakovou řeč a odezírání a začal spolupracovat se specializovaným ústavem v Holečkově ulici. Zanedlouho vznikl samostatný skautský oddíl hluchoněmých Tetřevi. Zdeněk Zelený se brzy začal zabývat i dalšími chlapci s handicapem. Pod odborným dohledem připravoval program pro zrakově postižené, podílel se na tvorbě táborových programů pro děti, jež kvůli úrazům či vrozeným nemocem potřebovaly náročnou rehabilitaci. V září 1945 pak vzniklo 47. středisko skautské výchovy Maják. Se svým přítelem páterem Jeřábkem objížděl Zdeněk na kole celé Československo a v mnoha městech zakládal další skautské oddíly. Na podzim roku 1946 předal na čas vedení oddílů svým zástupcům a nastoupil vojenskou službu na hlavním štábu armády v Dejvicích.

Jakmile začali komunisté likvidovat skauting, přišly jako první na řadu oddíly s křesťanskou výchovou. Zdeněk Zelený proto musel vést skauty v ilegalitě. Dostal se do styku i s lidmi z církevních kruhů a mj. pomáhal s distribucí pastýřských listů československých biskupů po farních úřadech ve středních Čechách. Tuto činnost však již monitorovala StB a Zdeněk Zelený byl 13. ledna 1951 zatčen. Téměř rok strávil ve vyšetřovací vazbě, než ho Státní soud v Brně v jednom z velkých procesů s církevními hodnostáři uznal vinným z vlastizrady, vyzvědačství a výchovy mládeže v „nedemokratickém duchu“. 29. září 1951 ho odsoudili k 15 letům ztráty svobody.

Během téměř 9 let věznění vystřídal celkem osmnáct různých lágrů a věznic (mj. Mírov, Jáchymovsko, Příbramsko, Ruzyně, Opava atd.). Ani v kriminálech a lágrech se však od skautingu příliš nevzdálil, protože skauti si zde navzájem pomáhali. Jako vězeň vykonával různé druhy práce, k nimž patřilo např. loupání cibule a lepení sáčků na Mírově, těžba uranové rudy v jáchymovských dolech či zednické práce na stavbě příbramského sídliště Březové Hory a mnohé další. Zdeněka Zeleného propustili z opavské věznice na amnestii v květnu 1960. Kvůli svému zdravotnímu stavu (po propuštění vážil 57 kg) nemohl delší dobu sehnat práci. V těžkých začátcích mu proto materiálně vypomáhali ostatní skauti. Od propuštění byl navíc soustavně sledován StB. Nakonec začal pracovat v modřanských strojárnách. Byl zde však rovněž „pod dohledem“, a proto se rozhodl odejít ze strojíren do podniku Stavby silnic a železnic. Zde se mimo jiné specializoval na přestavby kostelů a jejich přemístování. Roku 1963 se Zdeněk Zelený oženil a narodily se mu brzy po sobě dvě dcery. I po propuštění pokračoval ve skautských aktivitách, i když čistě na soukromé bázi.

V roce 1968 se aktivně podílel na obnovení Junáka – v dubnu 1968 se mu podařilo znovu založit středisko Maják, kde se pod jeho vedením scházelo 19 oddílů a více než 500 dětí. V době normalizace, kdy byl skauting znovu postaven mimo zákon, se Zdeněk opět ocitl pod drobnohledem tajné policie. Do většího konfliktu s StB se však již nedostal. Po roce 1990 patřil Zdeněk „Káďa“ Zelený již k legendám skautského hnutí. K řadě vyznamenání v roce 1996 obdržel nejvyšší české skautské vyznamenání – Řád stříbrného vlka. Patřil mezi nejstarší členy čestného Svojsíkova oddílu. Byl dvojnásobným rytířem *Řádu sv. Václava I. stupně* a nositelem papežského rytířského *Řádu sv. Řehoře Velikého*.